

Acht Amerikanen vonden de dood bij crash B17

Eerbetoon aan bemanning van de San Antonio Rose

AD - 26 september 2015

▲ De bemanning van de San Antonio Rose.

ZEGVELD | 'Gesneuveld voor onze vrijheid'. Het staat in grote letters op de plaquette als eerbetoon aan de omgekomen bemanning van de B17 bommenwerper San Antonio Rose. Op 8 oktober wordt hij onthuld door nabestaanden.

DANIËLLE VERWEIJ

Het is een koude, winterse dag in februari 1944 wanneer de 95th Bomb Group - 336th Bomb Squadron van het Amerikaanse leger begint aan haar vijfde grote missie. De opdracht is helder: met bommen zoveel mogelijk schade aanrichten in het Duitse Brunswijk, waar met name de vliegtuigindustrie op volle toeren draait.

Tot in het Duitse luchtruim is er de bescherming van een dik wolkendek, maar eenmaal terug boven Nederlands grondgebied trekt de lucht open. De San Antonio Rose is vogelvrij. Duits afweergeschut raakt een

motor. Even vliegen de Amerikanen verder met één motor, maar als snel worden zij ontdekt door Duitse jachtvliegtuigen. De B17 raakt ernstig beschadigd en boven het Woerdense Geestdorp verliest het vliegtuig een staartstuk om enkele minuten later neer te storten in een weiland in Zegveld.

Twee bemanningsleden weten zich nog net met hun parachute te redden, de overige acht Amerikanen komen om het leven bij de crash. „Zo'n drie- tot vierhonderd Zegvelders kwamen af op de enorme klap,” weet historicus Jeroen van der Kamp, die zich voor een boek verdiept in de gebeurtenis. „En ze vluchtten ook weer snel toen de Duitsers kwamen.”

Van der Kamp sprak met Zegvelders die de ramp hebben gezien of al snel ter plaatse waren. „De kinderen en tieners van toen zijn nu hoogbejaard. Hun informatie is on-

misbaar voor mijn boek.”

Direct na het neerstorten hebben de Duitsers een aantal brokstukken en drie lichamen geborgen. Na de oorlog, in 1946, kwam het Amerikaanse leger naar Zegveld om de stoffelijke overschotten van de overige vijf bemanningsleden te bergen. Ook vond toen pas de serieuze berging van het wrak plaats. Wout Verweij, lid van de werkgroep die het monument plaatst, heeft nog een foto van die grote bergingsoperatie. „Ze hebben een damwand geplaatst en zijn toen echt gaan zoeken,” zegt hij.

De twee Amerikanen die zich met een parachute wisten te redden, kwamen uit bij de boerderij van wijlen Cornelis Bol aan de Hazekade.

Ze kregen wijn maar wilden liever whisky tegen de pijn

—Wout Verweij

„Ze kregen wijn maar wilden eigenlijk liever whisky, tegen de pijn. Bol regelde dat hun verwondingen werden verzorgd door de toenmalige dorpsarts Roskot,” weet Verweij. „Maar al snel werden ze ontdekt door de Duitsers en weggevoerd. Ze werden krijgsgevangene maar hebben de oorlog wel overleefd.”

Ook hun helpers Bol en Roskot worden door de Duitsers opgepakt en hebben vier maanden gevangen gezeten, onder meer in Kamp Amersfoort.

Het onderzoek van de werkgroep en de historicus heeft veel nieuwe informatie opgeleverd en er is contact met een aantal nabestaanden. „Wat nog ontbreekt, is een foto van vlak na de crash,” weet Van der Kamp.

Wat nu rest is de onthulling van een officieel monument. Zowel het Amerikaanse als Nederlandse volkslied klinken op 8 oktober bij de plechtigheid. Daarbij zijn een zus van de navigator, nicht van de copiloot en een neef van de piloot samen met hun gezinnen aanwezig. Ook burgemeester Victor Molkenboer woont de ceremonie bij.